Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32820

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i (YÖODÖ), Selay Arkün ve P?nar A?kar taraf?ndan 2010 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçe?in temel amac?, e?itim ortamlar?n?n yap?land?rmac? ö?renme ilkelerine ne ölçüde uygun oldu?unu belirlemek ve de?erlendirmektir. Ölçek, ö?rencilerin alg?lar?n? temel alarak ö?renme çevresinin niteli?ini alt? farkl? boyutta analiz eder.

Ölçek, toplam 28 maddeden ve 6 alt boyuttan olu?maktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar sonucunda ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir ve geçerli oldu?u gösterilmi?tir. YÖODÖ, e?itim ara?t?rmalar?nda ve ö?retim programlar?n?n geli?tirilmesi süreçlerinde yap?land?rmac? yakla??mlar?n etkinli?ini ölçmek için kritik bir araç olarak kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam?, Yap?land?rmac? Ö?renme, Ö?renci Merkezli E?itim, Ö?renme Ortam? De?erlendirme, Psikometrik Özellikler, E?itim Bilimleri.

Yazarlar

Selay Arkün, P?nar A?kar.

Amaç

Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i'nin (YÖODÖ) temel amac?, ö?rencilerin deneyimledi?i ö?renme ortam?n?n, yap?land?rmac? e?itim felsefesinin gerektirdi?i temel bile?enleri ne derece yans?tt???n? saptamakt?r. Bu de?erlendirme, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n mevcut ö?renme ortamlar?n?n güçlü ve zay?f yönlerini belirlemelerine olanak tan?r.

Ölçek, özellikle ders içi uygulamalar?n ve ö?renci-ö?retmen etkile?imlerinin yap?land?rmac? kurama uygunlu?unu nicel verilerle ortaya koyarak, ö?retim süreçlerinin iyile?tirilmesi için somut geri bildirim sa?lamay? hedefler. Geli?tirme süreci, 2010 y?l?nda Arkün ve A?kar taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir.

Yap?

Ölçek, psikolojik yap? olarak yap?land?rmac? ö?renme ortam?n?n alg?lanan kalitesini ölçmektedir. Bu kapsamda, ö?rencinin aktif kat?l?m?, ele?tirel dü?ünme, i?birli?i ve ö?renilen bilginin gerçek ya?amla ba?lant?s? gibi kritik yap?land?rmac? unsurlar? de?erlendirir. Ölçek,

ARABPSYCHOLOGY.COM

toplam 28 maddeden olu?an alt? temel alt boyuta sahiptir.

Bu alt boyutlar, yap?land?rmac?l???n farkl? yönlerini temsil eder: **Ö?renci Merkezli** olma, **Dü?ündürme** yetene?i, **??birlikli** çal??ma ortam?, **Ya?amla ?lgili** olma, **Ö?retim ve De?erlendirmenin Bir Aradal???** ve **Farkl? Bak?? Aç?lar?** geli?tirme. Her bir alt boyut, ö?renme ortam?n?n kendine özgü bir özelli?ini detayl?ca incelemektedir.

Geçerlik

Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i'nin yap? geçerli?i, kapsaml? psikometrik analizlerle incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen alt? faktörlü yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde destekledi?ini göstermi?tir.

Ölçe?in son halini almas? sürecinde bir maddenin ç?kar?lmas?yla 28 maddeye ula??lm??t?r. Ölçek, yap?land?rmac? ö?renme ortam?n?n alt? boyutunu ölçme konusunda yeterli düzeyde geçerlik sergilemi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenilirli?i, **Cronbach Alpha** katsay?s? kullan?larak hesaplanm??t?r. Elde edilen Cronbach Alpha güvenirlik katsay?s? .96 olarak belirlenmi?tir.

.96 gibi oldukça yüksek bir de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in iç tutarl?l???n?n mükemmel düzeyde oldu?unu göstermektedir. Bu yüksek güvenirlik düzeyi, ölçe?in e?itim ara?t?rmalar?nda güvenle kullan?labilece?ini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? do?rulamak amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) uygulanm??t?r. DFA sonucunda, ölçe?in alt? faktörlü yap?s?n?n verilerle uyumlu oldu?u görülmü? ve son hali 28 madde olarak belirlenmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?na göre, ölçe?in aç?klad??? toplam varyans oran? %66,65 olarak tespit edilmi?tir. Bu oran, ölçe?in yap?land?rmac? ö?renme ortam? yap?s?yla ili?kili varyans?n büyük bir k?sm?n? aç?klayabildi?ini kan?tlamaktad?r.

Ölçek Yap?s?

Test Türü: Geli?tirme ölçe?i (Öz bildirim tipi)

Format: **7'li Likert Tipi Ölçek**. Maddeler "Tamamen kat?l?yorum (7)" ile "Hiç kat?lm?yorum (1)"

ARABPSYCHOLOGY.COM

aras?nda puanlanmaktad?r. Yüksek puanlar, ö?renme ortam?n?n yap?land?rmac? ilkelere daha yüksek düzeyde uygun oldu?unu gösterir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim ortamlar?ndaki ö?renciler.

Ya? Grubu: E?itim kademesine ba?l? olarak lise ve üniversite ö?rencileri (geli?tirme makalesi detayl? örneklem bilgisi içermemekle birlikte, e?itim ba?lam?nda kullan?ma uygundur).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, herhangi bir dersin veya ö?renme ortam?n?n yap?land?rmac? özelliklerini de?erlendirmek amac?yla e?itim gören bireylere uygulanabilir.

Test Metodolojisi: Ölçek, alt? alt boyutta toplam 28 maddeden olu?maktad?r. Puanlama 7'li Likert format?ndad?r. Her alt boyutun ve toplam ölçe?in puan? ayr? ayr? hesaplanarak ö?renme ortam?n?n yap?land?rmac? niteli?i de?erlendirilir.

Anahtar Kelimeler

Yap?land?rmac?l?k, E?itimde De?erlendirme, Ö?renme Ortam?, Güvenirlik, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

Kurumsal E-posta Adresleri: selaya@hacettepe.edu.tr (Sorumlu Yazar Selay Arkün).

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi, E?itim Fakültesi, Ankara, Türkiye.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2010 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar Selay Arkün ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? psikometrik bilgileri, Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi üzerinden eri?ilebilir durumdad?r. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

Orijinal makale ba?lant?s?: efdergi.hacettepe.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yapilandirmaci-ogrenme-ortami-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Arkün, S., ve A?kar, P. (2010). Yap?land?rmac? Ö?renme Ortamlar?n? De?erlendirme Ölçe?inin geli?tirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *39*, 32-43.

Yap?land?rmac? Ö?renme Ortam? De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, 6 alt boyut ve 28 maddeden olu?maktad?r. Örnek maddeler ve alt boyutlardaki madde say?lar? a?a??dad?r:

Ö?renci Merkezli (4 madde): Bu derste ö?rencilerin, ö?retmene göre daha aktif oldu?unu dü?ünüyorum.
Dü?ündüren (7 madde): Dersle ilgili sorular?m?n cevaplar?n? ara?t?rarak buluyorum.
??birlikli (4 madde): Derste arkada?lar?mla i?birli?i içinde çal???yoruz.
Ya?amla ilgili (4 madde): Derste ö?rendiklerimin gerçek dünyada i?ime yarayaca??n? dü?ünüyorum.
Ö?retim ve de?erlendirmenin bir aradal??? (4 madde): Ders kapsam?ndaki de?erlendirmelerin ö?renmeme katk?s? oluyor.
Farkl? bak?? aç?lar? (5 madde): Bir problemin çözümü için farkl? yollar üretebiliyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM